USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **A. A. S.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** Odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 1. 2018, č. j. OAM-2531/DS-PR-P12-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 1. 3. 2018, č. j. 60 Az 12/2018 – 24,

takto:

I. Návrh žalobce na ustanovení zástupce **se zamítá.**

II. Kasační stížnost **se odmítá.**

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 24. 1. 2018, č. j. OAM-2531/DS-PR-P12-2017 (dále jen „napadené rozhodnutí“), bylo řízení o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu zastaveno dle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), a zároveň bylo rozhodnuto, že státem příslušným k posouzení žádosti podle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“), je Rumunsko.

[2] Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), v žalobě požádal o přiznání odkladného účinku. Návrh na přiznání odkladného účinku zamítl krajský soud usnesením ze dne 1. 3. 2018, č. j. 60 Az 12/2018 – 24 (dále jen „napadené usnesení“).

[3] Proti napadenému usnesení brojí žalobce (dále též „stěžovatel“), kasační stížností. Namítá, že napadené usnesení je v rozporu s nařízením Dublin III, když jej fakticky zbavuje práva na soudní přezkum správního rozhodnutí. Stěžovatel se domnívá, že

přijímací a návratová směrnice mu garantuje právo na opravný prostředek proti rozhodnutí soudu o nepřiznání odkladného účinku. Napadené usnesení je třeba považovat za konečné rozhodnutí ve věci, neboť na jeho základě dojde s velkou pravděpodobností k realizaci předání stěžovatele a další projednání věci není reálné. V kasační stížnosti stěžovatel požádal o ustanovení zástupce z řad advokátů.

[4] Podle ustanovení § 35 odst. 9 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby uvedené v odstavci 2 platí v takovém případě stát.

[5] Podle ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.

[6] Jednou z podmínek pro ustanovení zástupce ve smyslu ustanovení § 35 odst. 9 s. ř. s. je tedy to, že účastník řízení splňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s.

[7] Nejvyšší správní soud se tedy nejprve zabýval otázkou, zda jsou v nyní projednávané věci splněny podmínky pro přiznání osvobození od soudního poplatku, zejména zda v dané věci nejde o „zjevně neúspěšný návrh". Tento pojem, obsažený v ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s., není v soudním řádu správním blíže upřesněn, proto Nejvyšší správní soud vymezil ve své judikatuře některé případy, kdy je obsah tohoto pojmu naplněn (viz např. rozsudky ze dne 19. 12. 2007, č. j. 7 Afs 102/2007 – 72 či ze dne 29. 6. 2011, č. j. 1 As 51/2011 – 135). Obecně lze říci, že zjevná neúspěšnost návrhu by měla být zjistitelná bez pochyb, měla by být nesporná a naprosto jednoznačná bez toho, aby bylo nutné provést dokazování (blíže viz např. rozsudek ze dne 24. 3. 2006, č. j. 4 Ads 19/2005 – 105).

[8] Podle § 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s. je kasační stížnost nepřípustná proti rozhodnutí, které je podle své povahy dočasné.

[9] Rozhodnutími dočasné povahy podle § 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s. jsou typicky usnesení o přiznání či nepřiznání odkladného účinku podle § 73 s. ř. s. a usnesení o uložení či neuložení předběžného opatření dle § 38 s. ř. s. (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2004, č. j. 1 Ans 2/2003 – 35, nebo ze dne 22. 12. 2004, č. j. 5 As 52/2004 – 172).

[10] Účinek rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě je časově omezen právě jen dobou trvání řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu. Na uvedeném závěru nic nemění ani to, že mohou mít i trvalé následky (usnesení Nejvyššího

správního soudu ze dne 17. 5. 2012, č. j. 7 As 61/2012 – 37). Ústavní soud v tomto smyslu konstatoval, že závěr o dočasné povaze tohoto typu rozhodnutí a z toho vyplývající nepřípustnost kasační stížnosti platí i v případech, kdy výkonem rozhodnutí správního orgánu napadeného žalobou je nastolena nevratná situace a veškerá pozdější opatření k nápravě již nejsou schopná původní stav obnovit. Absence možnosti brojit proti tomuto procesnímu usnesení samostatnou žalobou je odůvodněna zejména skutečností, že je-li následně správní rozhodnutí meritorním rozsudkem soudu zrušeno pro nezákonnost, může se žalobce domáhat náhrady vzniklé škody (usnesení Ústavního soudu ze dne 9. 6. 2005, sp. zn. III. ÚS 156/05, srov. též BLAŽEK, Tomáš, JIRÁSEK, Jan, MOLEK, Pavel, POSPÍŠIL, Petr, SOCHOROVÁ, Vendula, ŠEBEK, Petr. Soudní řád správní. 3. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016).

[11] Právo na opravný prostředek proti rozhodnutí soudu o žádosti o odklad účinků rozhodnutí o přemístění neplyne ani z práva evropského. Podle čl. 27 odst. 3 nařízení Dublin III pro účely přezkumu rozhodnutí o přemístění *členské státy stanoví:*
a) že na základě podání odvolání nebo žádosti o přezkum získává dotčená osoba právo zůstat v daném členském státě, dokud nebude rozhodnuto o odvolání nebo o přezkumu; nebo
b) automatický odklad přemístění na určitou a přiměřenou dobu, během níž soud po důkladném a pečlivém posouzení rozhodne, zda má být s odvoláním nebo přezkumem spojen i nadále odkladný účinek; nebo
c) že dotčená osoba může v přiměřené lhůtě požádat soud o odložení výkonu rozhodnutí o přemístění, dokud nebude rozhodnuto o jejím odvolání nebo o přezkumu. Členské státy zajistí, aby účinný opravný prostředek v podobě odkladu přemístění byl v platnosti až do přijetí rozhodnutí o první žádosti o odklad. Jakékoli rozhodnutí o odložení výkonu rozhodnutí o přemístění musí být přijato v přiměřené lhůtě, která zároveň umožní důkladné a pečlivé posouzení žádosti. Rozhodnutí neodložit výkon rozhodnutí o přemístění musí obsahovat důvody, na nichž je založeno.

[12] Uvedené ustanovení zakotvuje jako minimální standard právo dotčené osoby požádat o odložení výkonu rozhodnutí v řízení o opravném prostředku proti rozhodnutí o přemístění; v tuzemských podmínkách je tímto opravným prostředkem žaloba ve správním soudnictví. O návrhu na odklad musí správní soud rozhodnout v přiměřené lhůtě, důvody návrhu pečlivě posoudit a své rozhodnutí odůvodnit. Nařízení Dublin III nevyžaduje, aby byl proti takovému rozhodnutí dostupný opravný prostředek.

[13] Opravný prostředek proti rozhodnutí o odkladu vykonatelnosti rozhodnutí o přemístění žadatele o mezinárodní ochranu do příslušného členského státu podle kritérií v kapitole III nařízení Dublin III neupravují ani Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (přijímací směrnice), Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (návratová směrnice), či Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (procedurální směrnice).

[14] Nárok na soudní řízení v další instanci (navíc bezvýjimečný), není Ústavou ani Listinou nikde formulován a právem na spravedlivý proces ve věcech správního soudnictví ve smyslu čl. 36 odst. 2 Listiny, věty první není pokryt ani nejde o případ podle čl. 2 dodatkového protokolu č. 7 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod uveřejněných pod č. 209/1992 Sb. (srov. též usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2017, č. j. 3 Azs 243/2017 – 24).

[15] Nařízení Dublin III vychází ze skutečnosti, že při přemísťování žadatelů o mezinárodní ochranu mezi jednotlivými členskými státy lze zpravidla předpokládat, že žadatelům nebude hrozit v dožádaném členském státě újma dosahující intenzity porušení čl. 2 nebo čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (když takové riziko představuje důvod pro odložení vykonatelnosti rozhodnutí). Nebude ani pravidlem, že by přemístěním do jiného členského státu byla porušena zásada *non refoulement*. V krajních případech může v mimořádných situacích dojít v jednotlivém členském státě k narušení či přehlcení azylového systému, případně jiným systémovým nedostatkům, což by mohlo vést ke vzniku rizika porušování práv žadatelů. Záruky, které zde stanoví nařízení Dublin III ve spojení s vnitrostátní úpravou, se však v takovém případě jeví jako dostačující.

[16] Zbývá dodat, že pokud by rozhodnutí krajského soudu o nepřiznání odkladného účinku (za situace, kdy by podle všech okolností odkladný účinek být přiznán měl), představovalo exces v podobě nepřípustného zásahu do práv dotčené osoby dle čl. 2, čl. 3 či čl. 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (resp. čl. 36 Listiny), může v jednotlivých případech i při absenci mimořádného opravného prostředku v podobě kasační stížnosti zasáhnout přímo Ústavní soud (srov. nález Ústavního soudu ze dne 18. 9. 2014, sp. zn. III. ÚS 2331/14, nebo usnesení ze dne 12. 1. 2016, sp. zn. III. ÚS 3561/15).

[17] Jelikož právní řád kasační stížnost proti rozhodnutí krajského soudu o nepřiznání odkladného účinku nepřipouští, stěžovatel nemůže být s kasační stížností proti napadenému usnesení úspěšný. Z tohoto důvodů Nejvyšší správní soud rozhodl ve výroku I. tohoto usnesení tak, že zamítl návrh stěžovatele na ustanovení zástupce z řad advokátů.

[18] Jak již bylo shora uvedeno, kasační stížnost proti usnesení o nepřiznání odkladného účinku je nepřípustná dle § 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s. Podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh je podle tohoto zákona nepřípustný. Nejvyšší správní soud tudíž kasační stížnost odmítl dle citovaných ustanovení.

[19] Podle § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 28. března 2018

pokračování

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu